

Yeşaya, on birinci ve on ikinci bölüm

I. Yahuda ile ilgili peygamberlikler (1-12)

- A. Tanrı'nın Yahuda'ya karşı davası (1:1-31)
- B. Son günlerle ilgili vaatler (2:1-4)
- C. Kutsamadan önceki sıkıdüzen (2:5-2:22)
- Ç. Sıkıdüzenin sürmesi (3:1-4:1)
- D. Sıkıdüzenin ortasında ümit (4:2-6)
- E. Tanrı bağıının türküsü (5:1-7)
- F. «Vay»lar (5:8-23)
- G. «Vay»ların temel kaynağı ve cezası (5:24-30)
- Ğ. Yeşaya'nın görmesi (6:1-13)
- H. Tanrı'nın belirtisi (7:1-25)
- I. Asur'un saldırısıyla ilgili bir peygamberlik (8:1-22)
- İ. İsrail'in tek ümidi: Kutsal Çocuk (9:1-7)
- J. Dört kıtalı bir yargı şiiri (9:8-10:4)
- K. Yahuda'yı sıkıdüzene sokmak için Tanrı öfkesinin değneği olan Asur (10:5-34)
- L. **Davut'un krallığının kuruluşu (11:1-12:6).**
 - 1. Kralın ataları (11:1)
 - 2. Kralın gücünün kaynağı: Kutsal Ruh (11:2)
 - 3. Krallığının özü (11:3-5)
 - 4. Krallığının niteliği (11:6-8)
 - 5. Krallığının kapsamı (11:9)
 - 6. Krallığının oluşturduğu birlik (11:10-16)
 - 7. Kralı öven bir ilahi (12:1-6)

On birinci bölümün onuncu bölümle sıkı bağlantıları vardır. Onuncu bölüm Asur'un yıkımı, dallarının kesilmesi, uzun ağaçlarının devrilmesi ve yüksek olanların alçaltılmasıyla sona ermişti (10:33,34). Asur'un sonradan bir filiz çıkarışından ya da fidanının meyve vermesinden söz edilmez. İsrail sıkıdüzen gördü, yerle bir oldu (9:18,19), ama onun kütüğünden filiz çıkacaktı (11:1). İsrail'in ulusal varlığı ve Mesih yüzünden yaşamının yenilenmesi, on birinci bölümün konusudur. Mesih'in özyapısını ve egemenliğini betimler.

11:1 Yesse: Kutsal Yazı'da tek bir Yesse var -- Davut'un babası (1. Samuel 16:11,11-13).

Yesse'nin kütüğünden filiz, kökünden bir fidan: İsa Mesih genellikle «Davut'un Oğlu» olarak tanıtılır. Davut kral olarak seçildikten sonra şan kazandı. Ama babası Yesse tanınmış, büyük başarılarla adı duyulmuş bir adam değildi (1. Samuel 18:18). Kral Saul, Davut'u aşağılamak için onu «Yesse'nin oğlu» diye adlandırmıştı (1. Samuel 22:7).

Burada Mesih İsa'nın, Yesse'nin kütüğünden ve kökünden geleceği bildirilir. Mesih'in doğduğu günlere dek Davut'un evi, krallığına özgü çoğu şanı yitirmişti. Davut'un soyundan olan Yusuf'la Meryem yoksul kişilerdi. Onlar, hor görülen «ulusların Galilesi»inde bulunan, renksiz bir köyde, Nasıra'da oturuyorlardı. (İbranice'de «filiz» için kullanılan sözcük, Nasıra'yı çok andıran «netser»dir.) Doğduğunda İsa Mesih'e, kalacağı ahırdan başka bir yer bulunmadı. Böylece, insansal açıdan, İsa Mesih özelliği olmayan, göze çarpmayan bir ortamda doğdu. Bunu vurgulamak için O, krallıkla ilgisi olmayan Yesse'nin adını taşır, Davut'unkini değil.

Üstelik «kütük» sözcüğü, krallığın bir zamanlar şanlı olduğunu, ama sonradan bir izi kalmadığı anlamını da içerir. Mesih'ten önce Davut'un tahtına oturanlar krallığın şanını yitirdi. Ama bu, tahtın özyüceliğini yok etmez. Tanrı, insanların bozduğunu artırır, yenisini temelden yapar. Davut'un krallığının sürdürülmemesi hiçbir yönden Mesih İsa'nın, atası Davut'un tahtına çıkmasına engel olmaz. Dünyaları hiçten yaratan, güçlü Tanrı şu sözünü yerine getirir: «O (Davut) bir peygamber olduğundan, kendi soyundan birini onun tahtına oturtacağına ilişkin Tanrı'nın kendisine verdiği andı biliyordu» (Haberciler'in İşleri 2:30; Yeşaya 9:7; Luka 1:32; [«kütük»le ilgili nota bakın, 6:13]).

filiz, fidan: Filiz ve fidan ağacın zayıf, küçük, zarif, kolay kırılır parçalarıdır. Tanrı'nın düşmanları sık, uzun boylu orman ağaçları olarak simgelenmişti (10:33). Mesih İsa ise, kolay kırılır bir filiz, zarif bir fidan olarak tanıtılır (4:2; 53:2). Hirodes (Matta 2:8,13), İsraililer (Yuhanna 8:59) ve şeytan (Matta 4:5) O'nun yaşamını sona erdirmeyi amaçladı. Ama O tüm düşmanlarını yenmiştir ve yenecektir. Filizken fidan, fidanken de ağaç oldu (Luka 2:47,51,52). Anlayışla bilgelik, bağlılıkla iyilik çocukluğunun özellikleri, sonraki yıllarında yapacağı etkinin de güvencesiydi.

Hem filiz, hem köktür (11:10; Vahiy 5:5).

11:2 Rabbin Ruhü ... üzerinde olacak: «Rabbin Ruhü ... onun üzerinde» diyerek Yeşaya, Mesih İsa'nın kişiliğini vurguladı (61:1,2; Matta 3:16; Luka 2:40; 4:1,14,18). İsa Mesih, Kutsal Ruh'un özniteliklerine ve armağanlarına her yönüyle ortaktır. Pavlus'un açıkladığı gibi, «Tüm tanrısal doluluk [İsa Mesih'te] konut kurmaktan hoşnut oldu.... Tanrı kişiliğinin tüm doluluğu O'nda insan bedeni içinde konut kurmuştur» (Koloseliler 1:19; 2:9).

İsa Mesih, eşit bir biçimde Kutsal Ruh'un niteliklerine sahiptir. Bunların bazıları -- fidanın ürünü (11:1) olarak -- özellikle kaleme alınmıştır.

1. Bilgelik (1. Korintliler 1:30; Efesliler 1:17; Koloseliler 2:3)

Bilgeliğin anlayış, öğüt ve bilgiden ayrı bir nitelik olduğu vurgulanır. Kutsal Ruh'un sağladığı bu bilgelik, insanlar arasındaki bilgelikten üstündür, yalnız Tanrı'ya özgüdür (55:8,9). Bilgelik Tanrı'nın Kendisindedir (Süleyman'ın Meselleri 3:19; 8:1,22-31).

2. Anlayış, bilgeliğin ürünüdür (Matta 22:18; Luka 11:17; Yuhanna 2:25).

Anlayış demek, ahlaksal zekâ demektir. Buysa, her insanın ahlaksal özyapısını algılama gücü, onun özünü, niteliğini ve önemini keskinlikle anlama yeteneği demektir. Bu nitelik İsa Mesih'indir. Hiçbir insanın özyapısını, tutumunu ve davranışını algılamakta yanılmadı. Sahtelerin boşluğunu anlardı, çekingenlerin utangaçlığı arkasında gizlenen özyapı üstünlüğünü değerlendirirdi. Natanael'in hilesiz olduğunu bildi (Yuhanna 1:47). Kuyu başındaki Samiriyeli kadının, günahının bilincine varmasını nasıl sağlayacağını biliyordu (Yuhanna 4:16-18). Zengin adamın sonsuz yaşama kavuşmasını engelleyen noktayı anında açığa vurdu (Luka 18:18-23). Petrus'u, Kendisini inkar edeceğine ilişkin önceden uyardı (Luka 22:31-34). Önemli olanı önemsizden -- sahteyi gerçekten, gösterişte kalanı somut iyilikten, geçici eğlenceyi kalıcı sevinçten, aldatıcı kazancı ruhsal mirastan, dünyasal şanın boşluğunu Tanrı'nın onayından -- ayırıyordu (Yuhanna 7:24). İsa Mesih, yanılmaz yargılama yeteneğiyle tüm insanların Hak Yargıcısı'dır (Yuhanna 5:30; 8:16; 12:48; Haberciler'in İşleri 17:31; Romalılar 2:16; 2. Timoteus 4:1,8; Vahiy 19:11).

3. Öğüt (9:6; 28:29)

İsa Mesih, dünyasal kazanç için değil, ruhsal gelişmeyi sağlamak için insanlara öğüt verdi. Örneğin,

«Siz her şeyden önce Tanrı'nın hükümlerini ve doğruluğunu arayan ...» (Matta 6:33).

«Yarın için kaygılanmayasınız» (Matta 6:34).

«Varlığını yoğunu sat, yoksullara dağıt» (Luka 18:22).

Bu tür öğütler, O'nun bilgeliğiyle anlayışından kaynaklandı. Verdiği öğüdü gerçekleştirmek için de yeterince gücü vardır.

4. Güç (Matta 28:18)

İsa Mesih dünyadayken egemenliğini kurmak için gücünü kullansaydı, yapacakları Yahudiler'in beklentilerini bile aşardı. Ne var ki hiçbir zaman gücünü, toplumsal düzen kurmaya ya da kişisel kazanç sağlamaya kullanmadı. Gücünü yalnız insanların acısını dindirmek (Markos 5; 9:14-27; Luka 7:11-16) ve gözlerini ruhsal gerçeklere çevirmek için kullandı. İnsanları günahattan özgür etmek (Markos 2:1-12) ve onlara Tanrı'yı betimlemek amacıyla gücünü gösteriyordu.

5. Bilgi (Matta 11:27; Yuhanna 1:18; 10:15)

İsa tahminde bulunmuyordu. Düşündüğünün doğru olduğunu da ümit etmiyordu. İsa Mesih başlangıçta Tanrı'yla birlikteydi. Kendisi Tanrı'dır. O'ndan başka hiç kimse Tanrı'nın istemini daha iyi anlayamazdı (Yuhanna 1:1). Tanrı'nın istemiyle yetkin bir uyum içinde yaşıyordu.

6. Tanrı korkusu (Eyüp 28:28; Mezmur 111:10)

İsa Mesih, Tanrı'nın isteminin her ayrıntısını hem biliyor, hem de eksiksizce yerine getiriyordu (Luka 22:42; Yuhanna 4:34; 5:30; İbraniler 10:7). Tanrı'yı yüceltmek, O'nu hoşnut etmek, O'nun istemini gerçekleştirmek Mesih İsa'nın yaşam yasasıydı.

kalacak: İsa Mesih'in yaşamında Kutsal Ruh geçici, arasıra duyulan bir güç değildi. Mesih bağlısı, Kutsal Ruh'a karşı koyunca O'nun etkisini kısıtlar (Efesliler 4:30; 1. Selanikliler 5:19). Ne

var ki, İsa Mesih en ufak noktada bile Kutsal Ruh'a karşı direnmedi. Tanrı istemine her zaman bağlı kaldı (İbraniler 4:15). Kutsal Ruh sürekli İsa Mesih'le birlikteydi.

11:3 gözlerinin gördüğüne göre ... ve kulaklarının işittiğine göre hükmetmeyecek: İsa Mesih insanları içten tanır (Matta 9:4; Luka 11:17; Yuhanna 2:24-25). Bu yüzden O'nun yargısı, yüzeysel bir anlayışa dayanmaz (Romalılar 2:16; Yuhanna 5:30; 7:24; 8:16). İnsanların gizli suçları bile O'na açıktır.

11:4 fakirlere adaletle hükmedecek: Zengin ve yoksul, saygı gören ve görmeyen herkes için İsa Mesih'in tek bir ölçüsü vardı. O'nun düşmanlarının tanıklığı bir kez doğru çıktı: «Senin gerçek olduğunu biliyoruz, hiç kimseden çekindiğin de yok. Çünkü kayırcılık yapan biri değilsin. Tersine, Tanrı yolunu doğrulukla öğretiyorsun» (Markos 12:14). Ayrım yapmadan günahından dönen herkese sonsuz yaşam sunuyordu (1. Korintliler 3:11; Galatyalılar 3:28; 5:6; Efesliler 6:8).

«Hak Yargıç Rab» (2. Timoteus 4:8) adaletten saptırılmışların (10:1) davasını adaletle görecektir (32:1; Mezmur 72:2-4; 82:3,4; Yeremya 23:5,6; 33:15,16; Romalılar 15:12). Mesih'in yargısı, Yahuda'daki yargıçların dava görme biçimiyle karşılaştırılır (1:23; 3:15; 10:1,2). Kişisel ve ulusal çıkarları elde etmek için yöneltilen ülke doğruluk ilkelerinden sapmıştır. Tanrı, her devlet görevlisinin davaları «Hak Yargıç Rab»bin yargıladığı gibi adaletle görmesini bekler.

dünya: yeryüzündeki günahlılar (Mezmur 2:9-12)

ağzının değneğiyle, dudaklarının soluğuyla: Yüreğin düşüncelerini, tasarılarını eleştiren Tanrı Sözü, yargı aracı olacaktır (Yuhanna 3:36; İbraniler 4:12,13; Vahiy 1:16; 2:16; 19:13-15;)

dünyaya ... vuracak, kötüyü ... öldürecek: Adaletli Yargıç, kötünün haksızlığı sürdürmesine sabretmek zorunda olmayacaktır. O, doğruluk düzenini bozmakta direnenleri ortadan kaldırır, yoksulların ezilmesini durdurur (2. Selanikliler 2:8).

11:5 kuşak: Kuşak, doğruya özgü giyimde diğer giysi parçalarını yerinde tutarak, giyen kişinin özgürce hareket etmesini sağlar. İsa Mesih, adalet ve bağlılıkla kuşanmış olarak her durumda özgürce etkili girişimlerde bulunur. Kuşakla kuşanmak, Tanrı bağlısının erdemli özniteliklerle kuşanması konusunda da Kutsal Yazı'da sık sık kullanılan bir benzetmedir (61:10; Mezmur 132:9; Vahiy 3:5,18).

11:6-8 kurt kuzu ile beraber oturacak: Mesih İsa'nın egemenliği birlik ve güvenlik sağlayacaktır. Tarih boyunca geçinemeyen hayvanlar, yırtıcılıktan kurtularak esenlik içinde birbirleriyle yaşayacaklar (65:25). Koyunların bile birbirlerine zarar vermesi olanaklıdır (Hezekiel 34:20,21). Ama Mesih'in egemenliğinde koyunların doğal düşmanı olan kurt bile onları yaralamayı asla düşünmez. Hayvanların içgüdüsünü değiştirebilen kim var, Tanrı'dan başka?

Dünyanın başlangıcında Tanrı, insanoğluna hayvanlar üzerinde yetki verdi (Tekvin 2:19,20). Ne yazık ki, Adem'le Havva günah işlemeye karar vererek bu yetkiyi yitirdi. Öyle ki, tüm yaratılış bu ilk yetkinin yeniden hüküm sürmesi için karşı konulmaz bir özlem duyar (Romalılar 8:19-22). Ancak ademoğullarını temsil eden, onların yetkin başı olan İsa Mesih, bu yetkiye yeniden sahip çıkabilir (Mezmur 8:6-8).

Mesih İsa'nın hayvanların huylarını değiştirmesiyle ilgili öğretiyi yadsınmamakla birlikte söz edilen hayvanlar, adaletsizliği sürdüren insanların simgesi de olabilir (34:13; Yeremya 5:6; 13:23;

Hezekiel 22:27; Matta 7:15). Mesih İsa'nın hükümranlığı her alanda doğruluk ve esenlik sağlayacaktır.

11:9 Tüm kutsal dağımda zarar vermeyecekler: Ahlak, Mesih'in egemenliğinde doruğuna ulaşacak. İnsanların günah doğasını denetim altında tutmak için Mesih İsa'nın savaş araçlarına gereksinimi olmayacaktır. Tahtını korumak için kılıç gerekmeyecektir. Kendi öznitelikleri, adalete bağlılık, ve Sözü'nün tüm dünyada bilinmesi, tüm toplumlar arasında kardeşçe ilişkileri oluşturacaktır.

çünkü: Zarar verilmeyecek **çünkü** dünya Tanrı bilgisiyle dolu olacak. Tanrı Sözü'nün gücü ortada!

1. Cansız, hareketsiz bir madde üzerinde belirli bir etki oluşturmak için biraz güç gerekecektir. Ama canlı varlık üzerinde belirli bir etki oluşturmak için cansıza oranla çok daha fazla güç gerekir.
2. Duygusu olmayan bir varlık üzerinde belirli bir etki oluşturmak için biraz güç gerekecektir. Ama duygusu olan bir varlık üzerinde belirli bir etki oluşturmak için duygusuz oranla çok daha fazla güç gerekir.
3. Ne akılcı ne de sorumlu olan bir hayvanı belirli bir biçimde etkilemek için biraz güç gerekecektir. Ama akılcı ve iradesi bağımsız olan bir kişiyi belirli bir biçimde etkilemek için hayvana oranla çok daha fazla güç gerekir.
4. Daha kötü bir yaşam yolunu seçmemiş ya da erdemli nitelikleri benimsemek üzere eğitilmiş bir kişiyi iyiliğe yönlendirmek için biraz güç ve zaman gerekecektir. Ama vicdanı nasırlaşmış, alçaklığa alışmış, tutkularından kurtulamayan, iğrenç alışkanlıklarını sürdüren kişiyi iyiliğe yönlendirmek için bir öncekine oranla çok daha fazla güç ve zaman gerekir.

İnsan gözünde değiştirilmesi olanaksız sayılan, inatçı bireyler bile, İsa Mesih'in bildirisine boyun eğecektir.

sular denizi nasıl kaplıyorsa, dünya da Rab bilgisi ile dolu olacak: Mesih'in hükümranlığının eni boyu belirtilir. Hiçbir ülkenin ulaşmazlığı, hiçbir iklimin yakıcılığı, donduruculuğu, hiçbir balta değmemiş ormanın girilmezliği, hiçbir barbarlığın kabalığı, hiçbir önyargının kökleşmesi; İsa Mesih'in bildirisine karşı direnemez. Bütün dünya Tanrı bilgisiyle dolu olacaktır.

Mesih inanlıları niçin insanları Tanrı Sözü'nü incelemek için toplanmaya çağırıyorlar? Çocuklarına Tanrı Söz'ünü okutuyor, radyo programları yayımlıyor, Kutsal Yazı kursları düzenliyorlar -- neden? Dünya Tanrı bilgisiyle dolu olsun diye! Bütün insanlar Tanrı'yı olduğu gibi tanıyabilselerdi, dünya cenneti andırırdı. Mesih bağlıları dünyanın sonuna dek Müjde'yi duyurma sorumluluğunu taşımaktadır. Bu görevi tamamlayacak olan İsa Mesih'tir. Dünyanın müjdenmesiyle birlikte acı olaylar, insanın insanı ezmesi son bulacak, bütün dünya çapında esenlik, adalet, doğruluk, tanrısal düzen hüküm sürecektir.

11:10 kavimler, milletler: Eski Antlaşma'da Mesih'i en belirgin biçimde bildiren peygamber Yeşaya'dır. Yeşaya aynı zamanda ulusların da Tanrı'ya yaklaşabileceğini sık sık vurgulardı (19:22-25; 25:6; 27:13, v.s.). İbrahim'e zaten şu vaat verilmişti: «Yeryüzünün tüm kabileleri sende bereketlendirilecektir» (Tekvin 12:3; 18:18; 22:18; 26:4). Bununla birlikte Mezmurlar'da ulusların da Tanrı'ya tapınması söz konusudur (Mezmur 117:1; 148:11,13). Ne var ki, İsraililer bu gerçekten hoşlanmadı. Yeşaya, ulusların Tanrı'yı arayışının ve İsrail'in kalıntısının dünyanın dört bucağından toplanışının (11:11-12) **aynı dönemde olacağını** bildirdi. Böylece belki Yahudiler'in, Tanrı'yı uluslarla paylaşmak zorunda kalışlarına ilişkin duydukları üzüntü hafifletilmiştir!

bayrak olarak durmakta olan Yesse'nin kökünü milletler arayacaklar: Bugünlerde yeni açılan birçok dükkanın önüne koca koca bayraklar dikilir. Esintiyle çırpınan kumaş, uzaktan geçenlerin bile ilgisini yeni mağazaya çeker. Bu eylemler de başarılı olur. Öte yandan toplum, bayrak olmadan yararlı bulunduğu malların reklamını yapar. Örneğin, insanları sözde sağlığa kavuşturan bir suyun, ucuzluğun ya da bir bit pazarının haberi ateş gibi çevreyi sarar. Yesse'nin Kökü, dünyasal kazançlara yönelik bütün ümitleri aşar. O, Yerusalem'e duyurusuz dönmeyecektir. Bayraklarla olsun, halklar arasına yayılmış haberlerle olsun, bu müjde duyurulacaktır. Uluslar da akın akın İsa Mesih'i arayacaktır (2:2-3; 60:5; Zekarya 2:11; 14:16; Yuhanna 12:32). Yalnız unutulmamalı ki, Mesih İsa'nın ilk bayrak açışı, haçlanmasıydı (Yuhanna 3:14.15; 8:28; 12:32,33). Eski Süryanice'de «haçlanmak», «sancağı diker gibi kaldırmak» demektir.

O'nun rahat ettiği yer: Yerusalem'deki tapınağın En Kutsal Yer'inde Antlaşma Sandığı ve YAHVE'nin yüceliği bulunuyordu. Burası Tanrı'nın rahat ettiği yer sayılır (Mezmur 132:8,13,14; Yeremya 17:12).

11:11 Patros: ¹Patros, Mısır'ın iki bölümünden en güneydeki Yukarı Mısır'dı (Yeremya 44:1,15).

Kuş: ¹Kuş, ya ¹Habeşistan (Etiyopya, [Haberciler'in İşleri 8:27]) ya da Kızıl Deniz'in kıyısında olan ve Elam'la sınır paylaşan Arap yarımadasının güney bölgesiydi.

Elam: ¹Elam, İran, özellikle bu ülkenin güney bölgesiydi.

Şinar: ¹Şinar, Dicle ile Fırat ırmakları arasında bulunan ova, Aşağı Mezopotamya, Babil'in başladığı yerd (Tekvin 10:10; 11:1-9; Daniel 1:2; Zekarya 5:11); Sinear olarak da bilinir.

Hamat: 10:9'la ilgili nota bkz.

denizin adaları: Deniz adaları, Akdeniz'in adaları ve kıyıları anlamına gelir. İ.Ö. ikinci yüzyılda Makabeler'in döneminde Yahudiler yavaş yavaş batıya dağıldı. Pavlus, Yahudiler'i Roma'da ve Yunanistan'ın yaklaşık her kentinde buldu.

artakalacak olan kavminin bakiyesini kurtarmak için: Uluslar yargılanacak, ama Tanrı'nın seçtiği topluluk sıkıdüzene sokulduktan sonra yeniden bir araya toplanacaktır (Yeremya 46:28).

bakiye: İsrail'in kalıntısı kimlerdir? Krallarının tahttan indirildiği, soyluların unvanlarını yitirdiği, kahinlerin görevden kovalandığı ve ülkenin yıkıntıya dönüştüğü zaman halen yaşayanlardır. Yıkıntılar içinde gezen tek tük zavallılardan ne olacak? İşte, «dünya açısından güçsüz olanlar» (1. Korintliler 1:27,28)! İşte, Tanrı'nın kurtaracağı, onlarla yeni bir başlangıç yapacağı, kayırdığı seçtikleri!

Her topluluğun önemsiz saydığı bir kalıntısı vardır. Bu tür kişilerin geleceği yoktur, sorunlarına çare bulunmaz, kendilerine yardım etmeye değmez, yalnızca terk edilmeye yaraşan kişiler oldukları sanılır. Ama Tanrı özellikle bu tür insanlara acır.

1. Sağlığa kavuşmayanlara
2. Görevleri için güçleri yetmeyenlere
3. Önyargılar nedeniyle toplumun dışladıklarına

¹Eklere Kutsal Kitap'ta Adları Geçen Önemli Yerler kaynağından alınan notları da inceleyin.

4. Yaşamda karşılaştıkları acıklı olaylar -- kopmuş ilişkiler, iflas, kaza, sevdiklerinin ölümü -- nedeniyle düşkün olanlara.

Bunlar, Mesih İsa'nın sözünü ettiği «her zaman aranızda olan yoksullar»dır (Markos 14:7).

Rab ikinci kere elini uzatacak: İlk Tanrı, İbrahim'in soyundan olanları bir ülkeden, yani Mısır'dan kurtardı (Tekvin 46:1-29; Çıkış 13:17-14:31). İkinci kez Tanrı, Yahudiler'i bir ülkeden değil, dünyanın dört bucağından toplayacak. Önce Asur'dan söz edilir, çünkü Yeşaya'nın günlerinde bile İsraililer'in bir çoğu Tiglat-pileser (2. Krallar 15:29) ve Sargon (2. Krallar 17:6; 18:11) tarafından Asur'a sürülmüştü. Sözü geçen diğer ülkelere, İsraililer ya da Yahudiler henüz sürülmemişti. Yeremya'nın döneminde Yahudiler'in birçoğu Mısır'a göç etti (Yeremya 43:7; 44:1). İsa Mesih'ten hem birkaç yüzyıl önce hem de sonra İskenderiye'de oldukça büyük bir İsraili topluluğu vardı.

11:12 milletler için: Tanrı'nın lütfu, anlaşılabilir ve ölçülemez! Kişi sadece hayran kalarak O'nu övebilir. Pavlus ulusların iç yüzünü açığa vurur (Romalılar 1:28-32). Tanrı, bu denli alçakça bir iğrençliğin bile bağışlanmasının çaresini buldu (1:18; Mezmur 51:7; 1. Timoteus 1:15). Tanrı'nın adı yüceltilsin!

bayrak: (11:10)

artakalacak olan kavmin kalıntısı: İlk sürgünlükten yalnız Yahuda dönmedi (Ezra 7:6,7,13; Nehemya 1:8,9; 2:5; 7:6-67; Yakup 1:1). Hem İsrail'in on oymağından hem de Yahuda'nın iki oymağından temsilciler, İsrail ülkesine döndü. Kimi tarikatçılar (örneğin, Armstrong) İsrail'in on kaybolmuş oymağından söz eder ve bu yanlış kuramdan gerçeğe uymayan öğretiler yaratırlar. Dünyanın sonunda da, hem Yahuda hem de İsrail sürgünden kurtulacaktır (Hezekiel 37:16-23).

İsrail'in sürgünleri, Yahuda'nın dağılmışları: İbranice'de «sürgünler» için kullanılan sözcük «da ka» [aşığıya itmek, kovalamak, devirmek] dişildir; «dağılmışlar» için kullanılan «na fats» [fırlatıp parçalamak; vurularak parça parça etmek; dağıtmak] erildir. Bir sözcüğün dişil, öbürün de eril olması, bütünlüğü vurgular. Tüm İsrail ve Yahuda sürgünden geri toplanacaktır.

11:13 İsa Mesih'in egemenliğinde Yahudiler'in durumu kısaca şöyle özetlenir:

1. Kardeş olan Yahuda ve İsrail arasındaki çekişmeler son bulacaktır (11:13).
2. Eskiden bölünmüş olan bu topluluklar arasında etkin bir işbirliği olacaktır (11:13,14).
3. Tanrı halkı için etkin girişimlerde bulunacaktır (11:15,16).

Yahuda'yı sıkıştıranlar kesilip atılacak: Bölünmeler hoş görülmecektir. Uyumu bozana sabredilmeyecek.

Efraim Yahuda'yı kıskanmayacak ve Yahuda Efraim'i sıkıştırmayacak: Bu kıskançlık, İsrail'in erken tarihinde başladı (Hakimler 8:1; 12:1). Yeşu Efraim'den gelmedi (Sayılar 13:8,16 [Hoşea, Yeşu'un diğer adı]; Yeşu 19:49,50). Toplanma çadırı bir ara Efraim'de bulunuyordu ([Şilo Efraim'deydi] Yeşu 18:1; Hakimler 21:19; 1. Samuel 1:3). Kral Davut'un döneminden önce bile Efraimliler, tüm İsrail için ortak ulusal adı kendilerine takmıştı. Dolayısıyla Yahuda ile İsrail arasında belirli bir ayırım vardı (1. Samuel 11:8; 15:4). Efraim'le Yahuda arasındaki gerginlik gittikçe artıyordu (2. Samuel 2:8...; 19:40-43; 20:1-2). Bu ayrılık İsrail'in iki ulusa bölünmesine neden oldu (1. Krallar 11:26-12:33; Mezmur 78:56-71). Ama Barış Bakanı gelince bu eski kıskançlıkla çatışmalar yatıştırılacaktır. Ancak hayvanların yırtıcı içgüdüsunü yok edebilen (11:6-9) Mesih, yüzyıllarca kökleşmiş düşmanlığa son verebilir (Yeremya 3:18). O'nunla canlı bir bağlılıkta

bulunan Mesih inanlıları arasında dünyanın sonunda değil, gündelik ilişkilerindeki bütün gerginlikleri yok ederek şimdi, esenlik sağlamak ister (1. Timoteos 2:8; 2. Timoteos 2:24-26; Titus 3:2; Yakup 4:1-10).

11:14 Filistiler, şark oğulları, Edom, Moab, Ammon: İsrail'le Yahuda, birlikten yararlanarak düşmanlarını yenecek. Eski kargaşayla ne büyük bir karşıtlık (Mezmun 83:2-8,12)! Tarihte İsrail'le Yahuda zaman zaman birbirlerinin düşmanlarını dost sayıyor, birbirlerine karşı savaş açıyorlardı. Kardeşler için ne acı bir durum! özellikle Tanrı'nın kutsallığını, sevgisini ve dünya için planını tüm uluslara iletmek üzere seçilmişler için ne acıklı bir durum, ne büyük bir yüzkarası! İnsanların gururundan yararlanarak şeytanın sinsi yengisi yine görülmektedir. Tarihten ders alınmalı! (Romalılar 15:4; 2. Timoteyus 3:16,17; 1. Korintliler 1:10-13; 3:2-4; 12:12-13:13; Filipililer 4:2-3).

şark oğulları: Şark oğulları, Erden Irmağı'nın doğu tarafında Ammon ve Moab'ın bölgelerinin ötesinde yaşayan göçmen Arap oymaklarıydı. Bu oymaklar Filistin bölgesine sık sık saldırıyordu (Yeremya 49:28,29; Hezekiel 25:4,10).

11:15 Rab Mısırdaki deniz dilini büsbütün yok edecek: Harikalığı açısından Mısır'dan ilk çıkışı (Çıkış 14:22) aşan ikinci bir çıkış önceden bildirilmektedir (Mezmun 68:20-23; Zekarya 10:8-12).

Mısırdaki deniz dilinin, Akabe Körfezi ya da Süveyş Körfezi olduğu sanılır. Eski çağlarda bunların her ikisi de ülkelerinin içine doğru daha çok uzanıyordu. Dünyada egemenliğini kurunca Tanrı, ulusları birbirlerinden ayıran ve anlaşmalarını engelleyen herşeyi ortadan kaldıracaktır.

vurup: Tanrı «vuracağım» sözüyle peygamberlik ettiği nesneyi acınacak bir duruma gelmesi için belirler (Mezmun 106:9; Nahum 1:4).

Irmak: İsrail'in Asur'dan dönmesine engel olan Fırat Irmağı (7:20; 8:7), Yahudiler'in gelecekteki sürgünden dönmesinin önündeki bütün engellerin simgesidir.

yel, çarıklar: Musa'nın günlerinde İsrail halkı geçsin diye Tanrı'nın Kızıl Deniz'de yel ile açtığı yolu andırır (Çıkış 14:21-22).

elini ... sallayacak: Elini sallamak, gerçekleşecek tehdit hareketidir (10:32'yi karşılaştırın).

11:16 yol: İsrail'in uluslar arasına dağıtılmış kalıntısı için düz bir yol hazırlanır (19:23; 35:8; 42:15,16; 43:19,20; 66:20). Tüm engelleri kaldırılmış olan bu yol, Mesih İsa'nın «Yol da, gerçek de, yaşam da Ben'im» deyişini andırır (Yuhanna 14:6).

Mısır'dan çıktığı gün İsrail için olduğu gibi: (51:10,11; 63:12,13)

12:1 diyeceksin: On ikinci bölüm, biri altı, öbürü yedi satırdan oluşan iki kıtalı bir şiirdir. Bu şiirle Tanrı'ya övgü sunulur. Kutsal Yazı'da başka ilahi örnekleri de vardır (Çıkış 15:1-21; 2. Samuel 7:18-29; 2. Tarihler 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Mezmun 136). İncil'de de Mesih inanlıları Tanrı'ya övmeye çağrılır (Efesliler 5:19,20; Koloseliler 3:16,17).

Bir kardeş, kendi sesini çirkin bulduğu için inanlılarla birlikte ilahi söylemezmiş. Suskun kalırmış. Bir gece rüyasında ölmüş, cennetin kapısına gelmiş. Kapıda bekleyen melek o adamın cennete niçin geldiğini sormuş. Rüyasında ölen adam, «Azizlerle birlikte ilahi söyleyerek Tanrı'yı yüceltmeye geldim» demiş. Melek ise, «Sen dünyada ilahiler söylenirken ağzını bile

açmıyordun» demiş. «Git tekrar dünyaya. İlahilerle Tanrı'yı yüceltmeye alış. Sonra seni çağırdığımızda buraya ayak uydurmakla zorluk çekmezsin.» Tanrı ses tonunun yanlış olup olmadığına bakmaz, övgü sunanın tutumunu yoklar. Tanrı'yı öven aynı anda homurdanamaz; O'nu yücelterek söylenme tehlikesinden kurtulur (Çıkış 16:8; Sayılar 14:27-30,36-37; 16:11; 1. Korintliler 10:10; Filipililer 2:14). O'nu övmeyi alışkanlık edinen O'nun iyiliğini unutmaz (Mezmun 103:1,2).

o gün: Hangi gün? Yeşaya'nın eliyle yazıldıktan sonra bu övgü, Tanrı'nın sağladığı birkaç kurtuluş olayını anmak ve kutlamak için kullanılabilirdi. Tanrı'nın İsrail'e kurtuluş sağladığı günlerden bazıları şunlardır:

1. Yahudalılar'ın Sanherib'in tehditinden kurtulduğu gün (36:1,13-18; 37:36-38),
2. İsrail'in dağılmışlarının sürgünden döndüğü ve Yerusalemler'in duvarlarını yapmaya başladığı gün (Nehemya 6:15,16)
3. Dünyanın sonunda İsa Mesih'in egemenliğinde İsraililer'in dünyanın dört bucağından İsrail'e getirildiği gün (11:11-16).

öfke: Tanrı, yarattığı insanları çok sever. Aynı zamanda eğer insanlar bilerek O'nun buyruklarını tutmaz ve O'nun lütfunu reddederlerse, onlara karşı öfke duyabilir. Onları suçlar, yargılanmaya uygun bulur.

Tanrı'nın kutsal öfkesi, insanlarda çabucak alevlenen, kusurlu sinirlenmeyle karıştırılmamalıdır. Tanrı öfkesi, yanlış işlere karışan oğlunu derin sevgiyle seven bir babanın duyduğu sancı ve üzüntüye benzer. Tanrı'nın öfkesi, kutsallığının doğal ürünüdür. Bu kutsal, acılı öfke göksel Baba'nın, Kendisine karşı günah işlendiğinde insanlara göstermesi **gereken** tutumdur. Şöyle açıklanabilir: Tanrı insanın suçluluğuna göz yumsaydı, günahını görmezlikten gelseydi, onu İsa Mesih'in ölümüyle cezalandırmazdı. Bu durumda insanlar günaha ölü kalırdı.

Bana karşı öfkelenmiştin: Tanrı insanlara karşı öfkeli olmak için sürekli neden bulabilir. Bu nedenlerin her biri günahıdır. Ama insanların Tanrı'ya karşı öfkeli olmak için hiçbir nedeni yoktur. Tanrı günahlıyı sıkıdüzenle eğittikten sonra öfkesi ondan döner (İbraniler 12:11-13).

Rab, Sana şükrederim, çünkü ... öfkelenmiştin: En büyük sevgi, kişiyi günahından doğruluğa döndürür. Tanrı, günahlıyı bazen ağır eliyle günahıtan uzaklaştırır (Hoşea 2:14-20). İnsan Tanrı'nın sıkıdüzenini yaşadığında O'nu eksiksizce yüceltmelidir. O'nun sıkıdüzenle eğitmesi sevgisini belirtir (İbraniler 12:5,6,10).

çünkü: Tanrı'yı öven kişi **belirli** öznelikleri için, yaptığı **belirli** olaylar için ya da verdiği/vereceği **belirli** armağanlar için O'na teşekkür sunmalıdır (Mezmun 9:1; Luka 19:37); böylece genellikle ve yüzeysellikten kurtulur. Tanrı herkesin kişiliğine ve durumuna uygun, sevgisinden, bilgeliğinden çare sunar. Buna göre, O'nun lütfunun ayrıntılarına aldırış etmeden O'na yüzeysel bir «hamdolsun» sunan, vicdanını nasıl yatıştırır (Yeremya 29:11)? Gereken saygı ve incelikle, hak ettiği şükranı Yaratıcı'dan esirgemesi, iyilikbilmezliğini kanıtlar.

beni teselli ettin: (10:25-27). Uzun, dondurucu kış günlerinin anısı, ilkbaharın koku, ses ve görünüşlerinin zevkini azaltmaz. Aynı biçimde Tanrı'nın yüzü bir ara kara bulutlar arkasında gizlenebilir. Ama bu, «Doğruluk Güneşi'nin kanatlarında şifa olarak doğması»ndan gelen sevinci söndürmemelidir (Malaki 4:2).

12:2 Allah kurtuluşumdur: (Mezmun 27:1; 38:22). Tanrı'nın kurtuluş olması bu ayette iki kez yinelenir. Bu çağda günahından dönerek İsa Mesih'i Kurtarıcı olarak kabul eden kişinin «Tanrı kurtuluşumdur» demeye hakkı vardır.

Bu geçici yaşamda ademoğlunun en derin sevincinin, aşırı sancının birden bire kesilmesi olduğu söylenir. Ruhun en derin sevinci ise, Tanrı'nın yargısından kurtulmaktır.

güveneceğim ve yılmayacağım: Korku içermeyen bir güven (Filipililer 4:7; Mezmun 32:1,2,7,11)! Yaşam yolunda ademoğlu birçok kavşakta korku içinde durur. Ailesine gerektiği gibi bakabilecek mi? İş yerinde görevlerini tamamlamak için yeteneği yeterli olacak mı? Toplumda saygı görecek mi? İman yaşamında Tanrı'nın adını lekelemeden iyi tanıklık edebilecek mi? Ölüm kapısından nasıl geçecek? Dünya kolayca çözülemeyen gizemlerle doludur. Her bir kişinin Tanrı'yla, kendisiyle, günahla, yargıyla, gelecekle ilgili anlayamadığı birçok konu yüreğinde korku yaratır. Bu sorunların üstesinden gelmek için insanın bilgeliği yeterli değildir (2. Korintliler 3:5). Ama sonsuz yaşamını inananlarla paylaşan Tanrı'ya güvenirse (1. Petrus 5:7), yılmaz (Mezmun 27:1; 56:11-13; 118:6-8; İbraniler 13:5,6). İlyas gibi büyük tehlikeler karşısında Tanrı'ya dayanır (1. Krallar 18:20-40, özellikle İlyas'ın duası, 18:36-37); yenilgiye uğraması herkesçe kuşkusuzken Elişa gibi gözlerini açar, görünmeyen yardıma ümit bağlamaya yöreklendirilir (2. Krallar 6:14-17). Tanrı'ya korku içermeyen bir güvenle bağlanan Mesih inanlısı, yılmaz.

Rab YAHVE: İbranice'de Yehova «Yah, YAHVE» olarak yazılır. «Yah» YAHVE'nin kısaltılmasıdır. YAHVE'nin iki kez yinelenmesi, Tanrı'nın değişmezliğini vurgular. İnanlının kurtuluşu, gücü ve övgüsü ancak Tanrı'nın değişmezliği nedeniyle. Kişinin günahından ve günahın yargısından kurtulması Tanrı'nın hem koşulları değiştirmemesine hem de bütün koşulları Kendisinin de yerine getirmesine dayanır. Dün, bugün ve yarın gücü bütün doluluğuyla aynı olan YAHVE, inanlıya her an yeterince güç sağlar. İşte bu yüzden Mesih inanlısı, «güveneceğim ve yılmayacağım» diyebilir. Değişmez Tanrı'ya odaklanan iman yılmaz. (12:2'de olduğu gibi, «Rab YAHVE» 26:4'te de yazıldığı gibi Tanrı'ya güvenilmesini yöreklendirmek amacıyla kullanılır.)

kuvvetim: Musa'yla İsrail halkı, Kızıl Deniz'den geçerek Mısırlılar'dan kurtuluşunu övgüyle kutladı (Çıkış 15). Tıpkı bunun gibi İsrail'in artakanları da sürgünden kurtulunca bir övgü sunacaktır. Musa'nın günlerinde İsraililer'in «Rab kuvvetim ve mezmurumdur. O bana kurtuluş oldu. O benim Allahım'dır; O'na hamdedeceğim. Babamın Allah'ı; O'nu yükselteceğim» dediği gibi (Çıkış 15:2) sürgünden dönenler de aynı sözleri bildirecekler: Tanrı kurtuluşum, gücüm ve övgümdür.

Tanrı, Mesih inanlılarını da düşmanlarından kurtarır. Uygun gördüğünde onları ezenlerden kurtarır. Daha da önemlisi, Mesih inanlılarını tutkudan --açgözlülük, gurur, şehvet, kötü alışkanlıklar, kıskançlık, öç alma, affetmezlik, sevgisizlik, v.b.den -- özgür kılmak ister; onları artacak güçtedir.

ilahim: Bu denli zengin ve güvenilir güvenceye paydaş olan, övgü sunmakta geç kalmamalıdır. Tanrı'nın sağladığı çok yönlü kurtuluş için adını sürekli yüceltmelidir. «Rabbe şükredin, çünkü iyidir, çünkü lütfu sonsuzdur. Rabbin azat ettikleri böyle desinler» (Mezmun 107:1,2a).

12:3 Kurtuluş kuyularından sevinçle su çekeceksiniz: Evlerde akar su bulunmadığı yerlerde bir çeşmeden, bir kuyudan su çekmek gündelik bir gereksinimdir. Hatta çoğu zaman günde bir kez su çekmek yetmez, en azından sabahleyin ve akşamleyin su çekmeye gidilir. Herkes kuyu başında toplanır. Selam verilir. Haberler ağızdan ağıza yayılır. Herkesin gereksinimine göre

getirilen kova, kap suyla doldurulur. Sonra insanlar yolları ayrılıncaya dek konuşa konuşa evlerine dönerler.

Kişinin kurtuluş kuyusundan ilk çektiği su, sonsuz yaşamdır. Mesih'in sözleri akla gelir: «Oysa Benim vereceğim sudan her kim içerse sonsuza dek susamayacaktır. Vereceğim su sonsuz yaşam sağlamak için onun iç varlığında kaynaklanan bir pınar olacaktır» (Yuhanna 4:14). Sonsuz yaşam suyunu çektikten sonra, Mesih bağlısı iman yaşamı için bu kuyudan her gereksinimini karşılayan suyu içebilir.

«Mesih'in amacı kilise topluluğunu suyla -- su Kutsal Söz'ü simgeler -- yıkayıp arıtmak, kutsal kılmaktır» (Efesliler 5:26). Mesih'in aracılığıyla günahtan arıtılmış kişi, günden güne, hatta her gün birkaç kez, Kutsal Söz'den sevinçle su çekmeye zaman ayırmalı. Evinde akar su yoksa, herkes, kuyu ne kadar uzak da olsa, kovaları alır, su çekmeye gider. Su gereksinimlerini başka yolla dindiremez. Ruhsal gereksinimler de Kutsal Söz'den başka bir kaynaktan dindirilmez. Bunun için Tanrı bağlısının Kutsal Söz'e susaması doğaldır. Hiç kimse ruhunu ezmesin. Kurtuluş kuyusundan sevinçle su çeksin.

sevinçle: Tanrı Baba'nın sevgisinden emin olmak güvenlik sağlar (12:2; Romalılar 5:1,8-11; Koloseliler 1:20). Günah, yargı, ölümün korkunçluğu ve cehennem geçmişi ait olduğunu bilmekten esenlik doğar (Yuhanna 5:24; Romalılar 6:13,18; Vahiy 20:6). İnanlının doğruluk ilkelerini uygulaması, sürekli artan bilgeliliği ve ümidi canında büyük bir sevinç ateşi yakar. Dünya benzerini veremez. Bu boş bir laf ya da kuru gürültü değil, ümit kırmaz bir ruhsal gerçektir.

Çoğu insan, sevinçli olmayı değil, mutlu olmayı amaçlar. Mutluluk olaylar, sağlık, kişisel ilişkiler, v.b.ne bağlıdır. Sözlükte «mutlulanmak, mutlu bir duruma gelmek» demek ve «mutluluk, bütün özelliklere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu» anlamına gelir. Sürekli bir mutluluğun olanaksız olduğu sözlükten bile anlaşılır. Dünya günahla bozuldu, bu nedenle de üzüntüyle doludur. Böyle bir ortam sürekli bir mutluluk sağlayamaz! Sevinç ise tam tersi! Dışsal duruma bağlı değildir. Kişinin Tanrı'yla bağlı oluşundan kaynaklanan, çevresindeki çöle benzer koşulları çiçeklendiren bir pınardır. Sevinçli inanlılar, kendilerinin sevinçli kalmaları için uygun bir ortam sağlar. Bir Mesih inanlısı, «Kendi sözlerimizle düşüncelerimiz bizi iman etmeye ya da etmemeye ikna eder» derdi. Örneğin, Pavlus'un bulunduğu durumlar çok üzücüydü. Parmaklıkların arkasında küçük bir hücrede günlerini geçirmek zorundaydı. Ama canı hapsedilmedi (Haberciler'in İşler 16:25). Sevinçle taşıyordu. Bu taşkın sevinç onun yararlı eylemlerde bulunmasına olanak sağladı (12:4-6 ayetleriyle ilgili nota bakın). Tutukluken İncil'deki onca mektubu yazdı. Hem de şunlara benzer sözlerle yazdı: «Kardeşlerim, benimle ilgili olayların Sevinç Getirici Haber'in ilerlemesine gerçekten yardım ettiğini bilmenizi isterim. Öyle ki, Mesih'e bağlılığımdan ötürü cezaevinde bulunduğumu tüm saray kollayıcıları da, geriye kalan herkes de biliyor. Ayrıca cezaevinde bulunuşum Rab bağlılığındaki kardeşlerin daha da çok güven beslemesini sağladı. Öyle ki, Tanrı Sözü'nü korkusuzca bildirmek için giderek yürekleniyorlar» (Filipililer 1:12-14).

çekeceksiniz: Gerçeğin kuyusu derin, suları da billur gibi, ama ondan yararlanmak için insan su çekmelidir. Kuyuda kalan su, susuzluğu gidermez. Dua ederek Kutsal Yazı'nın her sayfasını derin düşünerek incelemek, güneşin yakıcılığında derin bir kuyunun dibinden soğuk su içmek gibidir. **Çekeceksiniz!** Kutsal Söz'ü okumak, kişinin isteğine ya da isteksizliğine bağlı bir seçenek değildir. Susadığını duyduğu ve duymadığı her gün bu buyruğu bağlılıkla yerine getirirse, taze, duru ve diri bir iman yaşamı olur (Mezmun 23:2). Öte yandan, Kutsal Yazı'yı okumayı savsaklarsa, Tanrı'nın hoşnutsuzluğunu körükler (Yeremya 2:13). Mesih bağlıları bedensel

ya da ruhsal çocuklarını Kutsal Yazı'yı bağıllıkla okumaya alıştırebilir, ama kuyudan **sevinçle** su çekmeye zorlayamaz. Ne var ki, bütün yüreğiyle Tanrı'yla canlı bir ilişkide bulunmak isteyen, kurtuluş kuyularından sevinçle su çeker.

12:4-6 Bu parçada taşkın bir sevinç belirtilir. Ama bu taşkın sevinç inanlıyı kutsal, etken, pratik görevleri yüklenmeye yüreklendirir. «Rab'be şükredin. Adını çağırın. İşlerini kavimler arasında bildirin. Tüm dünyada övünecek işleri bilinsin.» Bu buyruklar, Tanrı'yı tanıyanları O'nu yüceltmeye, O'na dua etmeye ve her insana O'nun adını duyurmaya çağırır. Bu taşkın sevinç, etkisiz bir gizemciliğe (misticizme) çağrı değildir; yararlı işlerde bulunmayı isteklendiren, dayanıklılığı sağlayan bir güçtür.

Rabbe şükredin ...: Kurtuluş kuyularından sevinçle su çekenler Tanrı'yı övmeye çağırılır. Sundukları övgünün yönleri şunlardır:

1. Tanrı'ya şükredin (12:4).
2. O'nun adını çağırın (O'na dua edin [12:4]).
3. Kavimler arasında O'nun işlerini bildirin (12:4): Mesih inanlısı gündelik yaşamında Kutsal Söz aracılığıyla kutsal kılınmaktadır (12:3). Başkalarına tanıklık ederken öncelikle Tanrı'nın onun yaşamını günahattan nasıl arıttığını anlatabilir. Ayrıca dünya tarihi boyunca geçmişte de, bu günlerde de O'nun nasıl çalıştığını gözden kaçırmamalıdır (5:12). Bir olayın, rastlantı eseri ya da filan toplumun bilgece davranışları sonucunda gerçekleştiğini söylememelidir. Tanrı'nın Kendi adını yüceltmek için çalıştığını anmalıdır (10:5'le ilgili tüm notları inceleyin). İnanlı da her olanakta Tanrı'nın adını bildirsin.
4. İnsanlar arasında Tanrı'nın adının yüceltiğini bilin (12:4).
5. Övünecek işleri yaptığı için O'nu övün (12:5; Hezekiel 14:23; Mezmur 40:5).
6. Övünecekleri işleri anlayın, değerlerini bilin ve onları dünyaya bildirin (12:5). İnanlı konuştuğu insanın, Tanrı'ya ilişkin bilgisini artırmalı. Bunu çevresine anlatmaya borçludur (Mezmur 9:11; 77:12; 107:22; 118:17; Romalılar 1:14,15).
7. İsrail'in Kutsalı'nın büyüklüğünü duyurun (12:6).

adının yüceltiğini anın: Tüm evrende Tanrı gibi yüce bir varlık yoktur. O'nun adı gibi saygıdeğer bir ad yoktur. Bunun için O'nun adının yüceltiği özel bir buyrukla korunur: «Allah'ın Rabbin adını boş yere ağza almayacaksın; çünkü Rab kendi adını boş yere ağza alanı suçsuz tutmayacaktır» (Çıkış 20:7). Kimi dinlerde ikide bir Tanrı'nın adını söylemek sevap sayılırsa da, Mesih inanlısı eski, Kutsal Yazı'ya uymayan ağız alışkanlıklarını bırakmak zorundadır. «Vallahi» yerine «gerçekten» diyebilir (Matta 5:34-37; Yakup 5:12). Tanrı'nın adını şaşkınlık, öfke, vb.yi vurgulamak için kesinlikle kullanmamalıdır. Bunun yerine «aman» ya da «hayret» gibi sözleri kullanmaya alışmalıdır.

12:6 Senin içinde İsrail'in Kuddusu büyüktür: İsrail'in Kutsalı Sion'da bulunacak. Ne harika bir şey! İsa Mesih yeniden dünyada, insanlar arasında yaşayacaktır. Bu kez O dünyanın kralı olacak, kutsallığının yüceltiği çevresini dolduracaktır. Yesse'nin kökünün «rahat ettiği yer izzetli olacak» diye bildirilmiştir (11:10; Hezekiel 48:35 «YAHVE-şamma»; Tsefanya 3:15,16; Zekarya 2:10).

oturan: «Oturan» İbranice'de dişil bir sözdür. Sion'da oturan herkesi içerir (Almanca'da «die Gemeinde» gibi; 54:5, «kocan seni Yaratan'dır» cümlesiyle ilgili nota bakın)).

bağır ve çağır: Sion'da yaşayanlar Tanrı'nın aralarında yaşadığını bildirirken coşkun ve canlı bir anlatımla dünyayı müjdelemelidir. Tanrı'dan en zengin kutsamaları alanlar, O'nu en önce övenler olsunlar (İbraniler 13:15; [Meleklerin bağırsıyla karşılaştırmın, 6:3,4!]).